

**Zondag 10 december 2017 in de Willem de Zwijgerkerk om 10.00 uur
2^e zondag van Advent. Voorganger: ds. A.A. van Berge.**

Voorafgaand aan de lezing van psalm 24.

Sinds vorig jaar doet Stephan Sanders, filosoof en publicist,
in dagblad TROUW verslag van zijn ‘coming out’ als gelovige.
Ik volg hem met veel belangstelling.
Ik ben al van jongs af aan gelovige en ik laat me graag inspireren
door mensen die òf nooit iets met het geloof hadden,
òf mensen die het geloof in God sinds hun puberteit helemaal verwierpen...
Het spreekt me altijd aan
wanneer mensen zich dan op een goed moment
aansluiten bij de kerk, voor ’t eerst of opnieuw!
Wat zien *zij* als goed en waardevol in de kerk
en wat zijn voor *hen* kernpunten van het geloven in God?
Uit hun mond klinkt het vaak als nieuw,
en ik hoor dat dan zelf ook weer als ‘verrassend’
en het zet me weer op het goede been:
wanneer ik b.v. merk dat ik mij te druk maak over me zelf
dan *treft* het me als Stephan Sanders
schrijft dat hij weliswaar een ‘proefgelovige’ is
maar dat het naar de kerk gaan voor hem *gewoon* geworden is
en dat het voor hem in ieder geval belangrijk is dat
‘je hier – in de kerk- bent om minder vervuld te raken van jezelf!’

Tja, dat ben ik wel eens kwijt!

In dat wat hij waardeert in het naar de kerk gaan
zie ik een verbinding met psalm 24, de psalm voor vandaag.

Vandaag is het de tweede zondag van Advent
en het is al een oude traditie om in de adventstijd deze psalm te overwegen.....
omdat het in deze psalm gaat over het binnengaan in de tempel,
het huis van God; *daar* zoeken gelovigen God;
in de bijbelse taal ‘daar zoeken zij zijn *aangezicht*’,
daar willen zij zich openstellen, uitspreken wat zij op hun hart hebben,
zich laten aanspreken op hun doen en laten
en wachten op Gods genade en zegen...
Daar willen zij God *ontmoeten*.

De verbinding tussen deze psalm 24 en Kerstfeest is dan dat we met het kerstfeest de geboorte van Jezus vieren, de geboorte van een mens waarvan gezegd wordt 'In *Hem* ontmoet je God'....

Om ons een beetje in de wereld van de psalm te kunnen inleven moeten we nog wel vooraf 1 ding weten. (de inleiding is dus een beetje langer dan anders maar de Overdenking is weer wat korter dan anders).....

Deze psalm, dit oude lied, is ontstaan zo'n 2800 jaar geleden, in de tijd dat in Jeruzalem de tempel van Salomo al gebouwd was.... In die tempel stond *geen* beeld van God want van God kon en mocht je geen beeld maken. Maar wat er *wel* stond in het allerheiligste deel van die tempel, was een *kist* (ook wel *ark* genoemd) waarin de 2 stenen platen werden bewaard waarop de 10 geboden stonden gegrift. Geen beeld van God, nee, alleen zijn *woorden* aan Mozes gegeven om ons mensen de weg te wijzen *hoe* te leven. God vind je namelijk dààr waar zijn woord *is* en wordt gedaan....

Die ark wordt regelmatig *uit* de tempel gedragen: wanneer het volk een duidelijk teken wil van Gods aanwezigheid, b.v. in crisistijd: de vijand belaagt het land, de strijders leveren zware gevechten, de ark wordt meegevoerd, de woorden die de weg wijzen moeten er bij zijn..... is de vijand verjaagd, de vrede getekend, dan keert de ark weer terug naar de tempel, een feestelijke intocht.

En dat feestelijk ritueel van het binnenhalen gaat dan zo: vòòr de poorten van het heiligdom staat een groep van feestgangers, mooi aangekleed, bloemen in hun haar, dansend op de muziek. Zij zingen van blijdschap want het is *God* die zij weer binnen halen in hun heiligdom en zo in hun *leven*..... Nog meer feestgangers zijn er, de priesters ook, *zij* begeleiden de ark en zij zingen eveneens... het is een wisselzang, vragen en antwoorden over wat het dan concreet betekent als het over deze God gaat!

Ina leest nu eerst psalm 24!

(Gemeente van Jezus Christus)

Wij hebben geen ark en geen feestelijke processies.
Wij gaan niet óp naar het heiligdom
en zingen en spelen niet meer het heilig spel zoals in het oude Israël.....
Maar, om de *beweging* van de psalm te maken,
om deelnemer te zijn aan deze optocht,
dit lied van vraag en antwoord *mee* te zingen,
hoeven wij niet lijfelijk een arkprocessie te houden.
Want, zou je kunnen zeggen,
wat hier in de psalm wordt verteld
is een verbeelding van dat wat een gelovig mens in zijn/haar leven doet.....

Het leven van een gelovig mens is een processie, een optocht, een weg,
een beweging ergens naartoe samen met anderen wereldwijd,
een *bijzondere* beweging, de kerk van alle plaatsen en alle tijden.
Een beweging van mensen die zich laat aanspreken door dezelfde stem
die Adam hoorde en Abraham en Ruth en Deborah en Micha en Paulus
en allemaal veranderde het hun leven ten goede,
allemaal vertrouwden zij er op dat de weg die de Stem wees
een weg was naar een wereld waar genoeg brood,
genoeg liefde is voor al wat leeft...

Misschien is het met sommigen van u zo gegaan
als het in *mijn* leven gegaan is...
dat je van jongs af aan meeliep aan de hand van je ouders,
je keek naar de dingen om je heen, zoals *zij* ernaar keken.
Hun vertrouwen op God was *jouw* vertrouwen op God
en je hoorde er vanzelfsprekend bij.

Maar, bij het ouder worden,
begon je vragen te stellen, veel vragen.
Er kwam door school en studie, door nieuwe vrienden ook,
van *buiten* zoveel op je af en je werd over zo veel dingen onzeker
en je ouders begrepen ook niet alles...
Tot op het moment dat onze psalm 24 begint:
het moment van *aansluiten*, van *zelf* de keuze maken;
op een goed moment zeg je:
'Met deze mensen wil ik meelopen, met deze beweging wil ik mee gaan.'

Of niet... of: pas veel later of nooit!

*Als je bewust de keuze maakt om mee te lopen dan zing je het loflied mee met de zangers in de groep, daar begint psalm 24 mee, een loflied op God als Schepper, een loflied als een geloofsbelijdenis, een credo.....
'Van de HEER is de aarde en alles wat daar leeft...'*

Kijk, de dichter van de psalm gelooft in God als *Schepper*, en dan gaat het niet over een theorie over hoe de aarde is ontstaan maar het gaat over *ons*, wanneer we ons afvragen:
'Waar horen we eigenlijk bij, wie of wat *draagt* ons?'

Geloof in God als Schepper, dat is *geloofstaal*, en het wil (denk ik) zeggen dat de psalmdichter overtuigd is, *in zijn hart weet* van ooit een begin, een oorsprong van leven dat *goed* is en hij ervaart *dat* als een bron van leven en hij noemt dat *God*. Daarmee voelt hij zich verbonden en het geeft hem *vertrouwen* in het leven.
Hij en wij en alle mensen zijn ons maar al te goed bewust dat ons leven breekbaar en kortstondig is, tijdelijk:
'de mens als een bloem op het veld'.
Maar, God is eeuwig en zijn goedheid en zijn trouw over mensen is ook eeuwig..... en wij zijn daarin opgenomen, dat *draagt* ons, dat brengt ons tot een lied!

Als je je zo aangesloten hebt bij die karavaan, die groep feestgangers die God erkennen als Schepper, dan moet je keuzes maken.
Als wij belijden dat *God* het is die er de hand in heeft gehad dat er orde in de chaos is geschapen, dat de aarde en alle schepselen, alle levende wezens Hem toebehoren, dan wil dat niets anders zeggen dan dat wij aan Hem *verantwoordelijk* zijn, dat wij niet zomaar met de natuur, met water en lucht, met planten en bomen en met dieren en mensen kunnen doen wat wij verzinnen of waar we maar zin in hebben.....
en ik denk hier ook nadrukkelijk aan de 'Me too' discussie:

blijf met je handen af van mensen die niet willen dat je aan ze komt!
En zeker van kinderen die zich niet kunnen verweren!

Die verantwoordelijkheid brengt ook met zich mee
dat we niet alleen vanuit ons eigen belang rekenen,
maar ook het belang van anderen op andere plekken van de wereld
en ook voor latere tijden moeten dienen.
Want wij vormen één, onderling van elkaar afhankelijk geheel.

We zijn verantwoordelijk voor elkaar!
'Van de *HEER* is de aarde en al wat er leeft! de wereld en wie haar bewonen'.

En de feestvierende priesters in de stoet vragen in hun beurtzang:
Wie mag meelopen?
Wie mag mee klimmen naar die heilige berg op weg naar Gods heiligdom?

En het klinkt alsof we aan een *voorwaarde* moeten voldoen
alsof niet iedereen mee *mag* en *kan* en eigenlijk is dat ook zo:
maar *anders* dan je op t eerste gezicht zou denken:
het is niet zo dat je alleen maar schuldeloos en smetteloos en rein
-wie *is* dat trouwens- op weg mag gaan, nee iedereen kan gaan
wie hij/zij ook is, er is ook geen kledingvoorschrift..... kom zoals je bent.
Maar, onderweg, *moet* je af en toe stil staan,
om *verder* te kunnen gaan, je kunt niet zo maar snel doorlopen.
Wanneer je ziek bent of wanneer je je in moeilijke omstandigheden bevindt,
in crisis misschien wel, als je bent teruggeworpen op jezelf
je kwetsbaar voelt,
dan *moet* je wel stilstaan en als vanzelf vraag je je van alles af
over hoe je leven is verlopen en verloopt
of er iets uit te praten valt of iets te vragen of te zeggen of te doen...
en je zou willen dat je in vrede was met je zelf, met anderen en met God..
en zó in zo'n stemming benader je het heiligdom, God,
kom je dicht bij God.

De priesters stellen zingend de vraag: '**Wie** mag meelopen?
Wie mag mee klimmen naar die heilige berg...?'

De vragen zijn vragen om je tot *bezinning* te brengen:
het zijn vragen als: Waar ben je mee bezig? hoe ziet je leven eruit?
Zijn er dingen misgegaan? Waar gaat je hart naar uit?
Wat zijn je teleurstellingen?

Er is nog iets: Wie meeloopt in de stoet- in de buurt van die heilige ark- kan niet zomaar iets *doen* wat hemzelf of een ander schade bezorgt, kan niet zomaar wat *zeggen*, er niet maar op los ‘twitteren’, kan geen leugens verkopen, geen nep-verhalen het gaat erom dat je betrouwbaar bent als reisgenoot.....

‘ Zegen zal hij ontvangen van de HEER ’

Het leven van de mens die zó zijn weg gaat, zo gaat de psalm verder, is een *gezegend* leven! en dat is niet per sé een *welvarend* of materieel rijk leven, of een leven zonder ziekte of tegenslag. Gezegend zijn door God betekent niet anders dan dit: ‘God houdt zijn hand boven je hoofd’, Hij staat aan jouw kant, ‘je mag er zijn’ *hoe* dan ook, met alles wat je hebt en alles wat je mist.

De psalm eindigt weer met vraag- en antwoordgezing:
God, de Eeuwige, gesymboliseerd in die kist, die ark zal nu binnengaan in de tempel maar zó verheven is deze God dat de tempelportalen te *laag* zijn deze God overstijgt immers onze aardse maten en mogelijkheden, (en dat is ook geloofstaal) en de priesters zingen: ‘Hef uw portalen *omhoog*, laat uw koning vol majesteit binnengaan’
Vraag: ‘Wie is dan die koning vol majesteit?’
Tot twee keer toe! Die vraag als een *wachtwoord*: je moet het goede antwoord geven anders kun je er niet mee meegaan naar binnen.... Dan kom je er niet in !
Het moet goed duidelijk zijn, er is er maar Eén die deze naam verdient, één door wie wij ons iets willen laten gezeggen.
Wachtwoord: ‘De Eeuwige, onze God.’

Tot slot: deze tocht, deze reis omhoog de tempelberg op is een altijddurend, zich herhalend proces waaraan mensen in alle tijden en op alle plaatsen in de wereld *hebben* meegedaan en zullen *blijven* meedoen. En zo kon het gebeuren dat in de 17^e eeuw een christelijke dichter (Georg Weisdel, NLB 435) op *zijn* tocht, *zijn* reis om God te vinden en te ontmoeten dat hij de beelden uit deze psalm 24 op *Jezus* toepast, op *zijn* binnenkomen in deze wereld.
Het lied dat deze dichter schrijft wordt dan een Adventslied

waarin de messiaanse mens, de mens naar Gods hart,
de Messias, verwelkomd wordt
als de zachtmoedige, rechtvaardige, barmhartige.....
die zó Gods woord volbrengen zal!

Er wordt in dit lied ook iets van *ons* gezegd,
van ons die *vandaag* naar kerst toeleven,
'Gezegend' t hart dat openstaat
en *Hem* als koning binnenlaat'.....
Laat *Hij* 't in ons leven voor het zeggen hebben...

Dat wij in de navolging en in de troostende nabijheid
van *Hem*, wiens komst wij gaan vieren, onze tocht vervolgen. Amen